

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Klacht	:	RKMO 24.024
Wet	:	Wet verplichte geestelijke gezondheidszorg (Wvggz)
Instelling	:	Mondriaan
Datum binnenkomst klacht	:	21 november 2024
Datum hoorzitting	:	9 december 2024
Einde termijn	:	19 december 2024

De Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg heeft zich beraden over de klachten van mevrouw A., hierna te noemen klaagster, aan wie ten tijde van het indienen van de klachten zorg werd verleend door Mondriaan.

De klachten zijn gericht tegen de heer B. (psychiater, tevens zorgverantwoordelijke), de heer C. (verpleegkundig specialist) en de heer D. (afdelingshoofd), hierna tezamen te noemen verweerders.

1 PROCEDURE

De klachtencommissie heeft op 21 november 2024 een klachtenformulier van klaagster, gedateerd op 18 november 2024 en inhoudende twee Wvggz-klachten met een verzoek om schadevergoeding. Het secretariaat van de afdeling waar klaagster destijds verbleef heeft op 22 november 2024 een aantal stukken gestuurd aan de klachtencommissie.

De hoorzitting heeft op 9 december 2024 plaatsgevonden bij Mondriaan. Klaagster, die op een andere locatie verblijft, heeft aan de hoorzitting via beeldcommunicatie deelgenomen.

Bij die gelegenheid hebben beide partijen, ieder voor zich, hun standpunten toegelicht. Tijdens de hoorzitting verklaart klaagster dat alleen de tweede klacht behandeld behoeft te worden.

Naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek van de klachtencommissie, na afloop van de hoorzitting, hebben de betrokken verpleegkundigen op 11 december 2024 een verweerschrift aan de commissie gestuurd. Klaagster heeft dit verweerschrift eveneens ontvangen en op 12 december hierop een reactie gegeven.

1.1 TERMIJN

De klacht is een klacht als omschreven in artikel 10:3 Wvggz en heeft betrekking op een beslissing waarvan het gevolg niet meer actueel is, zodat de klachtencommissie, uitgaande van de datum van ontvangst, gehouden is binnen 4 weken na ontvangst van de klachten ter zake een schriftelijke beslissing te nemen, te weten uiterlijk op 19 december 2024.

2 KLACHT

Na het intrekken van de eerste klacht tijdens de hoorzitting, welke klacht betrekking heeft op het onderzoek van klaagsters kamer, kan de overgebleven klacht als volgt worden omschreven:

- Klaagster maakt bezwaar tegen de beslissing van de zorgverantwoordelijke in het kader van de verplichte zorg onderzoek aan haar lichaam te laten verrichten.

Klaagster verzoekt de klachtencommissie om een passende schadevergoeding voor de immateriële schade die zij naar haar zeggen als gevolg van de haars inziens onterecht verleende verplichte zorg heeft geleden.

3 FEITEN

- De rechtbank Limburg heeft op 30 oktober 2024 een zorgmachtiging ten aanzien van klaagster verleend voor een periode van 6 maanden, te weten tot en met 30 april 2025. Het controleren op de aanwezigheid van gedragsbeïnvloedende middelen is als één van de te treffen maatregelen in het kader van te verlenen verplichte zorg toegestaan.
- De zorgverantwoordelijke heeft op 10 november 2024 een formulier "Informatie aan betrokkene over beslissing tot het verlenen van verplichte zorg (art. 8:9 lid 1 en lid 2 Wvggz)" opgesteld. Het onderzoek aan kleding of lichaam is op het formulier niet aangekruist als vorm van te verlenen verplichte zorg.
- Op of omstreeks 13 november 2024 is de kamer van klaagster doorzocht, nadat de verpleging door het bezoek was getipt dat klaagster cannabis in haar bezit zou hebben. Er is een leeg zakje cannabis gevonden.
- Na het ruiken van wietlucht is op 14 november 2024 in de avonduren de kamer van klaagster opnieuw doorzocht.

4 STANDPUNTEN VAN PARTIJEN

4.1 STANDPUNT KLAAGSTER

Het standpunt van klaagster komt, samengevat, neer op het volgende.

Klaagster heeft in eerste instantie twee klachten ingediend, te weten een klacht over het doorzoeken van haar kamer en een klacht over het onderzoek aan kleding of lichaam. Tijdens de hoorzitting geeft klaagster te kennen dat zij geen problemen heeft gehad met het doorzoeken van haar kamer, maar wel met het onderzoek aan haar lichaam. Zij trekt de klacht over het doorzoeken van haar kamer dan ook in. Voor haar is het van belang dat er gerechtigheid komt naar aanleiding van het onderzoek aan haar lichaam.

Volgens klaagster hebben twee verpleegkundigen op 13 november 2024 haar kamer onverwacht en onaangekondigd betreden, na een vermoeden van drugsgebruik. Haar hele kamer werd doorzocht en klaagster werd gevraagd zich helemaal uit te kleden. Klaagster is incontinent en werd ook verzocht haar luier uit te doen. Zij voelde zich zeer kwetsbaar op dat moment. Daarna moest zij haar billen spreiden en hebben de desbetreffende verpleegkundigen haar vaginaal en rectaal geschouwd. Hierbij was volgens klaagster geen arts aanwezig. Voor klaagster was dit zeer traumatisch en het voelde als een herbeleving van een verkrachting die zij op 9-jarige leeftijd heeft ervaren. Klaagster heeft het grootste gedeelte van het onderzoek haar ogen gesloten gehouden en weet niet welke verpleegkundige(n) wat bij haar heeft/hebben gedaan. Uit angst heeft zij geplast. Klaagster vindt dit optreden van de verpleegkundigen te ver gaan en zeer grensoverschrijdend. De twee verpleegkundigen hebben geen drugs gevonden, hetgeen klaagster van te voren al wist.

Klaagster is stellig dat de klacht geen betrekking heeft op de doorzoeking van 18 november 2024, toen bij haar een buisje met een halfopgerookte joint in haar onderbroek werd gevonden. Het onderzoek aan haar lichaam heeft volgens klaagster eerder plaatsgevonden. Klaagster durfde het gebeurde niet met anderen te bespreken en heeft het ook alleen kenbaar gemaakt bij de patiëntenvertrouwenspersoon. De patiëntenvertrouwenspersoon heeft klaagster op 15 november 2024 gesproken en klaagster heeft toen gezegd dat het de dag ervoor is gebeurd.

Klaagster heeft geen schriftelijke informatie over het onderzoek op papier ontvangen.

4.2 STANDPUNT VERWEERDERS

Het standpunt van verweerders komt, samengevat, neer op het volgende.

Regionale Klachtencommissie Wvggz Limburg

Verweerders delen aan het begin van de hoorzitting mee het moeilijk te vinden zich tegen de klacht van klaagster te verweren, omdat niet duidelijk is om welke datum het gaat en tegen wie de klacht is gericht. Klaagster heeft volgens hen ter zake tegenover verscheidene medewerkers verschillende verklaringen afgelegd. Klaagster heeft de namen van twee verpleegkundigen genoemd, maar één van hen heeft gezegd hierbij niet aanwezig te zijn geweest. Van de twee namen heeft zij één naam niet opgeschreven.

Verweerders hebben hun zorgen geuit over de geestelijke gezondheid van klaagster en hebben geadviseerd de behandeling van de klacht uit te stellen totdat het toestandsbeeld van klaagster zodanig zou zijn verbeterd, dat zij in staat is een hoorzitting op een goede wijze te volgen. Klaagster heeft dit steeds afgewezen. Derhalve is een verweerschrift pas na de hoorzitting opgesteld, naar aanleiding van een daartoe strekkend verzoek van de klachtencommissie.

Het manisch toestandsbeeld van klaagster stond de avond van 13 november 2024 (en de uren en dagen daarvoor) op de voorgrond. Klaagster was zeer onrustig, gedreven, wisselde voortdurend van stemming en emotie, en was hierdoor onvoorspelbaar in gedrag. Zij zocht geregeld de grenzen op van het toelaatbare, maar was hier wel in te sturen. Klaagster kreeg die avond tijdens het bezoekuur bezoek van een vriend en vriendin. De vriend en vriendin hebben tijdens dit bezoekmoment uit bezorgdheid het verpleegkundig personeel medegedeeld dat klaagster uitgesproken had cannabis in haar bh te verbergen.

Het gebruik van cannabis (en andere drugs) kan uiteraard het herstel van patiënten belemmeren en in veel gevallen het toestandsbeeld ook verergeren. Verder is de aanwezigheid van cannabis (of andere vormen van drugs) ook een gevaar voor medeciënten. In veel gevallen wordt dit namelijk aan elkaar doorgegeven of zelfs doorverkocht. Om deze reden werd, zodra verweerders deze informatie van bedoelde vriend en vriendin kregen, besloten om direct naar klaagster toe te gaan, met als doel om klaagster te confronteren met deze informatie en uiteraard in de hoop de cannabis te vinden en in te nemen, zodat deze geen invloed meer zou kunnen hebben op het toestandsbeeld van klaagster zelf en eventueel dat van medeciënten. Drie verpleegkundigen zijn de kamer van klaagster ingegaan. Gezien de onvlambaarheid en onvoorspelbaarheid van klaagster werd uit veiligheidsoverwegingen besloten met een aantal extra teamleden naar binnen te gaan. Klaagster is gevraagd of zij drugs op haar kamer of haar lichaam had. Klaagster gaf toen aan geen drugs op haar kamer of op haar lichaam te hebben. De verpleegkundigen hebben klaagster daarop medegedeeld dat hen ter ore was gekomen dat klaagster dit wel had en dat de verpleegkundigen daarom over zouden gaan tot fouilleren en een kamercontrole, indien klaagster niet mee zou werken. Hierop begon klaagster uit eigen beweging geagiteerd haar eigen kleding uit te trekken. De verpleegkundigen hebben te kennen gegeven dat uitkleden niet nodig was en dat zij klaagster alleen wilden fouilleren. Klaagster ging echter verder met zich te ontkleden. Alle aanwezige mannelijke collega's hebben toen direct de kamer verlaten. De mannelijke collega's zijn buiten het zicht op de gang blijven staan vanwege de agitatie en onvoorspelbaarheid van klaagster. Op dat moment stonden alleen twee vrouwelijke verpleegkundigen nog in de kamer van klaagster. De kleding werd gecontroleerd, waarbij een leeg wietzakje in klaagsters bh werd aangetroffen. Klaagster werd in dit gehele proces niet aangeraakt en haar is niet verzocht om haar kleding uit te trekken.

Vervolgens heeft klaagster zich weer aangekleed en hebben de verpleegkundigen nog een kamercontrole uitgevoerd. Hierbij werden geen drugs aangetroffen. Nadat de kamercontrole was uitgevoerd, is klaagster nog geregeld op de afdeling geweest, waarbij haar agitatie gezakt was. Tijdens het controleren van de kleding is klaagster niet aangeraakt en niet gevisiteerd. De verpleegkundigen proberen de patiënten in deze situatie zo min mogelijk aan te raken en doen dit alleen, als dit vanuit veiligheidsoverwegingen niet anders kan. Zij pakken dan alleen de armen en benen vast vanuit veiligheidsoverwegingen. Visiteren is een handeling die verpleegkundigen nooit uitvoeren, ook op 13 november 2024 niet. Verder fouilleren de verpleegkundigen en voeren ze enkel kamercontroles uit als er sterke vermoedens zijn van de aanwezigheid van drugs (of andere contrabande).

Toegevoegd wordt dat met het oog op het onderzoek geen formulier art. 8:9 Wvggz aan klager is uitgereikt, omdat dit onderzoek in verband met de veiligheid op de afdeling heeft plaatsgevonden (afdelingsregel c.q. huisregel).

5 OVERWEGINGEN EN OORDEEL KLACHTENCOMMISSIE

De klacht gaat over het onderzoek aan het lichaam van klager.

In de beschikking van de rechtbank van 30 oktober 2024 is bepaald dat ten aanzien van klager onderzoek van de woon- of verblijfruimte op gedrag-beïnvloedende middelen en gevaarlijke voorwerpen en het controleren op aanwezigheid van gedrag-beïnvloedende middelen als maatregelen in het kader van verplichte zorg kunnen worden getroffen. Op het artikel 8:9 Wvggz formulier van 10 november 2024 zijn deze maatregelen niet als te verlenen vormen van verplichte zorg aangekruist. Verweerders beroepen zich voor hun onderzoek evenwel op de huisregels, waarin de algemene veiligheid van de afdeling is geregeld.

Conform de huisregels, opgesteld op grond van artikel 8:15 Wvggz, is het bezit van verdovende middelen verboden. Het is gebruik, ter handhaving van het verbod, dat de kamer van een patiënt wordt onderzocht en een patiënt wordt gefouilleerd, indien er ten aanzien van deze patiënt een verdenking is op het in bezit hebben van verboden middelen.

De klachtencommissie acht aannemelijk dat zich te dezen een situatie, zoals hiervoor bedoeld, heeft voorgedaan.

De klachtencommissie verstaat de klacht aldus, dat klager zich richt tegen deze in de huisregels omschreven situatie.

De klacht is daarmee gebaseerd op artikel 10.3 Wvggz. De klachtencommissie is bevoegd van deze klacht kennis te nemen en klager is ontvankelijk in haar klacht.

Gebleken is dat de informatie die klager over het gestelde onderzoek aan haar lichaam heeft verstrekt niet eenduidig is. Zo weet zij niet meer de exacte datum waarop het onderzoek aan haar lichaam zou hebben plaatsgevonden.

Uit het dossier is gebleken dat op 13 en 14 november 2024 de kamer van klager is gecontroleerd. In het dossier is op 13 november 2024 om 21:14 uur vermeld: "Collega's hebben de kamer van mw. gecontroleerd." en op 14 november 2024 is om 21:57 uur vermeld: "In de avond is een sterkte cannabis lucht te ruiken op de kamer van mw. Collega's hebben de kamer gecontroleerd en mw. gecontroleerd, hierbij niks aangetroffen."

Verweerders zijn in hun verweerschrift uitgegaan van 13 november 2024 als beweerdelijke "pleegdatum".

Beide partijen hebben een verschillende lezing gegeven over hetgeen op 13 november 2024 in het kader van het door klager gestelde onderzoek aan het lichaam zou hebben plaatsgevonden.

Genoemde rapportage van 13 respectievelijk 14 november 2024 geeft geen uitsluitsel over de vraag hoe laat het voorval zich heeft voorgedaan. Daarnaast is aan de hand van de rapportage niet op te maken wat zich precies in het kader van het onderzoek heeft afgespeeld.

Partijen zijn het erover eens dat de kamer van klager is gecontroleerd. Over het onderzoek aan het lichaam lopen, zoals gezegd, de lezingen uiteen.

Duidelijk is dat klager haar kleren heeft uitgetrokken, echter niet wat de aanleiding hiertoe is geweest. Klager stelt dat zij hiertoe de opdracht heeft gekregen van verweerders, terwijl verweerders stellen dat klager dit uit zichzelf heeft gedaan, ook al zeiden zij tegen haar dat ontkleden niet nodig was en dat zij haar enkel wilden fouilleren. Verweerders stellen klager niet te hebben aangeraakt, terwijl klager daarentegen stelt dat zij van verweerders haar billen moest spreiden en dat zij haar vaginaal en rectaal hebben geschouwd. Verweerders spreken deze aantijging van klager met grote stelligheid tegen.

Door de verschillende verklaringen kan de commissie niet achterhalen wat exact is voorgevallen en wat de juiste toedracht is geweest van het incident, waardoor zij hierover moeilijk kan oordelen.

In gevallen als deze, waarin de lezingen van beide partijen omtrent de feitelijke gang van zaken uiteenlopen en ook niet op andere wijze kan worden vastgesteld welke van beide lezingen het meest aannemelijk is, geldt als vaststaande regel dat de commissie van oordeel is dat de klacht als ongegrond moet worden beoordeeld. Dit oordeel berust niet op het uitgangspunt dat de commissie aan het woord van klaagster minder geloof hecht dan aan dat van verweerders. De feiten en omstandigheden met betrekking tot een verweten gedraging moeten kunnen worden geobjectiveerd om als grondslag te kunnen dienen voor de verwijtbaarheid van deze gedraging. Het aan verweerders door klaagster verweten onderzoek aan het lichaam heeft de klachtencommissie niet kunnen vaststellen op basis van de stukken en hetgeen tijdens de hoorzitting door partijen naar voren is gebracht, zodat dit verwijt niet kan leiden tot een gegrondheidverklaring van de klacht.

De klachtencommissie wil niet onvermeld laten dat zij van oordeel is dat verweerders zorgvuldig jegens klaagster hebben gehandeld, doordat de mannelijke verpleegkundigen de kamer hebben verlaten op het moment dat klaagster zich begon uit te kleden. Klaagster bevestigt immers dat toen alleen twee vrouwelijke collega's bij haar in de kamer aanwezig waren.

6 SCHADEVERGOEDING

Klaagster heeft middels haar schriftelijke klacht d.d. 18 november 2024 de klachtencommissie verzocht om, bij gegrondverklaring van haar klacht, toekenning van schadevergoeding wegens de immateriële schade die zij naar haar zeggen als gevolg van haar verblijf bij Mondriaan heeft geleden.

Nu de klacht, zoals hiervoor aangegeven, niet gegrond zal worden verklaard, is er in casu geen aanleiding voor het toekennen van schadevergoeding.

7 BESLISSING

De klachtencommissie:

- verklaart de klacht ongegrond;
- wijst het verzoek tot toekenning van schadevergoeding af.

8 BEROEP

De klacht is gebaseerd op artikel 10:3 Wvggz. Dit brengt mede dat betrokkene, de vertegenwoordiger, de zorgaanbieder of een nabestaande van betrokkene door middel van een schriftelijk en gemotiveerd verzoekschrift beroep kan instellen tegen de onderhavige uitspraak van de klachtencommissie bij de Rechtbank Limburg, locatie Maastricht (artikel 10:7 lid 1 Wvggz). De termijn voor het indienen van een verzoekschrift bedraagt zes weken, ingaande op de dag na die waarop de commissie uiterlijk had moeten beslissen dan wel ingaande op de dag waarop de beslissing van de commissie aan klaagster bekend is gemaakt (artikel 10:7 lid 2 Wvggz).